

Opis systemu kontroli wewnętrznej w PLUS BANK S.A. („Bank”)

System kontroli wewnętrznej (SKW) stanowi jeden z elementów zarządzania Bankiem, którego zasady i cele wynikają z przepisów prawa i wytycznych Komisji Nadzoru Finansowego, w szczególności:

- Ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe,
- Rozporządzenia Ministra Finansów, Rozwoju i Polityki Regionalnej z dnia 8 czerwca 2021 r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz polityki wynagrodzeń w bankach (poprzednio Rozporządzenie z dnia 6 marca 2017 r.),
- Rekomendacji H dotyczącej systemu kontroli wewnętrznej w bankach, wydanej przez Komisję Nadzoru Finansowego w kwietniu 2017 r.

Podstawowymi regulacjami wewnętrznymi opisującymi system kontroli wewnętrznej w PLUS BANK S.A. są:

- Polityka systemu kontroli wewnętrznej w PLUS BANK S.A.,
- Zasady organizacji funkcji kontroli w PLUS BANK S.A.,
- Instrukcja procesu organizacji funkcji kontroli wewnętrznej w PLUS BANK S.A., w tym Matryca Funkcji Kontroli.

I. Cele systemu kontroli wewnętrznej

Celem systemu kontroli wewnętrznej w Banku, zgodnie z Prawem bankowym, jest zapewnienie:

- 1) skuteczności i efektywności działania Banku;
- 2) wiarygodności sprawozdawczości finansowej;
- 3) przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem w Banku;
- 4) zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.

II. Rola organów Banku

1. Zarząd Banku

- 1) Zarząd Banku odpowiada za zapewnienie adekwatnego i skutecznego funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej, w tym w szczególności poprzez:
 - a) zaprojektowanie, wprowadzenie oraz zapewnianie we wszystkich komórkach organizacyjnych i stanowiskach organizacyjnych Banku funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej, który obejmuje funkcję kontroli, komórkę do spraw zgodności i komórkę audytu wewnętrznego oraz zapewnia niezależność działania tych komórek,
 - b) zapewnienie ciągłości działania systemu kontroli wewnętrznej, w tym właściwej współpracy wszystkich pracowników Banku w ramach funkcji kontroli oraz współpracy z komórką do spraw zgodności, komórką audytu wewnętrznego, a także zapewnienie dostępu pracownikom tych komórek do niezbędnych dokumentów źródłowych, w tym zawierających informacje prawnie chronione w związku z wykonywaniem przez nich obowiązków służbowych,
 - c) zapewnienie funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej w podmiotach zależnych,

- d) ustanowienie kryteriów oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej w tym określa rodzaje działań podejmowanych w celu usunięcia nieprawidłowości wykrytych przez system kontroli wewnętrznej, w tym środki naprawcze i dyscyplinujące,
 - e) wprowadzenie regulacji wewnętrznych w Banku w zakresie systemu kontroli wewnętrznej w tym Polityki Systemu kontroli wewnętrznej, Zasad organizacji funkcji kontroli, Polityki zgodności,
 - f) zapewnienie funkcjonowania matrycy funkcji kontroli,
 - g) zapewnienie mechanizmów gwarantujących niezależność komórki audytu wewnętrznego oraz komórki do spraw zgodności,
 - h) ustanowienie odpowiednich zasad raportowania w zakresie systemu kontroli wewnętrznej, w tym zasad raportowania do Zarządu Banku, Rady Nadzorczej Banku i Komitetu Audytu Rady Nadzorczej Banku.
- 2) Zarząd Banku, nie rzadziej niż raz w roku, informuje Radę Nadzorczą Banku o sposobie wypełniania zadań z zakresu systemu kontroli wewnętrznej ze szczególnym uwzględnieniem:
- a) adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej w zapewnianiu osiągnięcia celów systemu kontroli wewnętrznej,
 - b) skali i charakteru nieprawidłowości znaczących i krytycznych oraz najważniejszych działań zmierzających do usunięcia tych nieprawidłowości, w tym podjętych środków naprawczych i dyscyplinujących,
 - c) zapewniania niezależności komórce ds. zgodności i komórce audytu wewnętrznego,
 - d) zapewniania odpowiednich zasobów kadrowych niezbędnych do skutecznego wykonywania zadań oraz koniecznych środków finansowych do systematycznego podnoszenia kwalifikacji, zdobywania doświadczenia i umiejętności przez pracowników komórki ds. zgodności oraz audytorów wewnętrznych.

2. Rada Nadzorcza

- 1) Rada Nadzorcza Banku sprawuje nadzór nad wprowadzeniem i zapewnieniem funkcjonowania adekwatnego systemu kontroli wewnętrznej oraz odpowiedzialna jest za monitorowanie jego skuteczności. W ramach powyższych zadań Rada Nadzorcza Banku m.in:
- a) w ramach nadzoru nad zapewnianiem zgodności:
 - zatwierdza Politykę zgodności i zarządzania ryzykiem braku zgodności w PLUS BANK S.A. oraz Regulamin funkcjonowania Biura Compliance,
 - zatwierdza zaopiniowany przez Komitet Audytu Roczny Plan Biura Compliance,
 - nadzoruje wykonywanie przez Zarząd Banku obowiązków dotyczących zapewniania zgodności zarówno w ramach funkcji kontroli jak i zarządzania ryzykiem braku zgodności,
 - zatwierdza zasady rocznego raportowania przez Biuro Compliance w zakresie realizacji zadań tej komórki,
 - ocenia komórkę ds. zgodności oraz efektywność zarządzania ryzykiem braku zgodności przez Bank, w szczególności w oparciu o okresowe raporty Biura Compliance.
 - b) w ramach nadzoru nad działalnością komórki audytu wewnętrznego (Departament Audytu Wewnętrznego) stanowiącej trzecią linię obrony zatwierdza:
 - Kartę audytu PLUS BANK S.A. oraz opracowaną przez Dyrektora Departamentu Audytu Wewnętrznego strategię działalności komórki audytu wewnętrznego,
 - Plany audytu (roczny i wieloletni), zaopiniowane przez Zarząd Banku,

- Program zapewnienia i poprawy jakości działalności zapewniającej i doradczej wykonywanej przez komórkę audytu wewnętrznego w PLUS BANK S.A., zawierający m.in. zasady przenoszenia pracowników z innych komórek organizacyjnych Banku do komórki audytu wewnętrznego oraz zasady doskonalenia audytorów wewnętrznych i zasady okresowej oceny pracy audytorów wewnętrznych.

2) Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad wprowadzeniem systemu zarządzania ryzykiem oraz ocenia adekwatność i skuteczność tego systemu, w szczególności przez:

- a) zatwierdzenie określonego przez Zarząd akceptowalnego ogólnego poziomu ryzyka oraz monitorowanie jego przestrzegania,
- b) zatwierdzenie przyjętej przez Zarząd Banku Strategii zarządzania ryzykiem oraz monitorowanie jej przestrzegania,
- c) nadzór nad opracowaniem, przyjęciem i wdrożeniem polityk i procedur, na podstawie których funkcjonować ma w Banku system zarządzania ryzykiem,
- d) nadzór nad wykonywaniem przez członków Zarządu obowiązków, o których mowa w Rozporządzeniu Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 8 czerwca 2021 r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz polityki wynagrodzeń w bankach,
- e) określenie zasad raportowania do Rady Nadzorczej o rodzajach i wielkości ryzyka w działalności, po uprzednim przedstawieniu propozycji przez Zarząd, w sposób umożliwiający nadzorowanie systemu zarządzania ryzykiem w Banku,
- f) coroczną ocenę adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem.

3. Komitet Audytu

Celem działania Komitetu Audytu jest wspieranie Rady Nadzorczej Banku w wykonywaniu jej obowiązków kontrolnych i nadzorczych w odniesieniu do skuteczności systemu kontroli wewnętrznej Banku. Rada Nadzorcza zleciła bieżące monitorowanie systemu kontroli wewnętrznej Komitetowi Audytu.

III. Organizacja systemu kontroli wewnętrznej (schemat trzech linii obrony)

Funkcjonujący w Banku system kontroli wewnętrznej jest zorganizowany na trzech, niezależnych i wzajemnie uzupełniających się liniach obrony (poziomach).

Pierwsza linia obrony, realizowana jest przez pracowników operacyjnie zarządzających poszczególnymi obszarami ryzyka w procesach lub etapach procesów realizowanych w Banku, w szczególności w procesach uznanych za istotne. Za realizację funkcji kontroli w podległych komórkach organizacyjnych zgodnie z zakresem ich działalności odpowiadają dyrektorzy komórek będących w pierwszej linii obrony.

Drugą linię obrony stanowią:

- 1) pracownicy w komórkach organizacyjnych Banku zarządzający poszczególnymi obszarami ryzyka, w szczególności ryzyka kredytowego, rynkowego, finansowego, operacyjnego, płynności, prawnego oraz innymi wydzielonymi obszarami w działalności Banku, niezależnie od zarządzania ryzykiem na pierwszej linii obrony;
- 2) działalność komórki do spraw zgodności - Biuro Compliance.

Trzecią linię obrony stanowi działalność Departamentu Audytu Wewnętrznego.

Na wszystkich poziomach w ramach systemu kontroli wewnętrznej i systemu zarządzania ryzykiem stosowane są odpowiednie mechanizmy kontrolne oraz niezależne monitorowanie ich przestrzegania. Mechanizmy kontrolne przyjęte w Banku wbudowane są w funkcjonujące procesy, czynności, w codzienną działalność operacyjną Banku. Proces projektowania, zatwierdzania i wprowadzania w Banku mechanizmów kontrolnych jest odpowiednio udokumentowany i umożliwia przypisanie komórkom organizacyjnym odpowiedzialności za realizację zadań w poszczególnych etapach tego procesu. Stosowanie odpowiednio zaprojektowanych mechanizmów kontrolnych zapewnia w Banku realizację celów systemu kontroli wewnętrznej, w tym odpowiednie działanie mechanizmów kontroli ryzyka. Zapewnienie niezależności monitorowania pionowego następuje poprzez jednoznaczne wyodrębnienie linii obrony, a niezależność monitorowania poziomego poprzez jednoznaczne rozdzielanie zadań dotyczących stosowania danego mechanizmu kontrolnego i niezależnego monitorowania jego przestrzegania w ramach danej linii.

Podstawowym narzędziem do operacyjnego zarządzania systemem kontroli wewnętrznej w Banku jest matryca funkcji kontroli, w której powiązano cele ogólne systemu kontroli wewnętrznej i wyodrębnione w ich ramach cele szczegółowe z procesami istotnymi wraz z wpisanymi w te procesy kluczowymi mechanizmami kontrolnymi i niezależnym monitorowaniem tych mechanizmów. Bank określił kategorie nieprawidłowości wykrytych przez system kontroli wewnętrznej, biorąc pod uwagę ich negatywny wpływ na zapewnienie osiągnięcia określonych celów systemu kontroli wewnętrznej.

IV. Funkcja kontroli

Funkcja kontroli stanowi element systemu kontroli wewnętrznej, na który składają się wszystkie mechanizmy kontrolne w procesach funkcjonujących w Banku, niezależne monitorowanie przestrzegania tych mechanizmów kontrolnych oraz raportowanie w ramach funkcji kontroli. Bank zapewnia realizację funkcji kontroli poprzez:

- 1) wyodrębnienie i przestrzeganie mechanizmów kontrolnych w procesach funkcjonujących w Banku, w tym kluczowych mechanizmów kontrolnych przypisanych co najmniej procesom istotnym w Banku;
- 2) niezależne monitorowanie przestrzegania tych mechanizmów kontrolnych;
- 3) raportowanie w ramach Funkcji kontroli.

W Banku zdefiniowane są procesy istotne dla prowadzonej działalności. Ich identyfikacja, opisanie oraz zatwierdzanie następuje zgodnie z Zasadami organizacji funkcji kontroli w PLUS BANK S.A.

Za dokumentowanie funkcji kontroli w formie matrycy funkcji kontroli, w tym pozyskiwanie niezbędnych informacji o procesach istotnych, celach głównych i celach szczegółowych systemu kontroli wewnętrznej i procesach istotnych oraz za koordynację procesu wprowadzania i aktualizacji informacji przez (w tym właścicieli procesów istotnych) pierwszą i drugą linię obrony (w tym właścicieli procesów istotnych) odpowiedzialny jest Biuro Ryzyka Operacyjnego.

V. Umiejscowienie, zakres zadań, niezależność komórki ds. zgodności i komórki oraz audytu wewnętrznego

W ramach systemu kontroli wewnętrznej w Banku wyodrębnione jest także:

1. Biuro Compliance (BC)

Wyodrębniona komórka ds. zgodności w Banku należąca do systemu kontroli wewnętrznej w ramach drugiej linii obrony, usytuowaną w Pionie Prezesa Zarządu Banku. BC wykonuje zadania w zakresie zarządzania ryzykiem braku zgodności poprzez identyfikację, ocenę, kontrolę i monitorowanie ryzyka braku zgodności w działalności banku oraz przedstawianie raportów w tym zakresie. W PLUS BANK S.A. zapewniona jest niezależność funkcjonowania BC zgodnie z przepisami prawa w niniejszym zakresie. Szczegółowe zadania BC określone są w odrębnych regulacjach m.in. Polityce zgodności oraz Regulaminie funkcjonowania Biura Compliance.

2. Departament Audytu Wewnętrznego (DAW)

Audyt wewnętrzny obejmuje działalność zapewniającą oraz doradczą. Zadania o charakterze zapewniającym stanowią podstawową działalność audytu wewnętrznego. W ramach działalności zapewniającej DAW jest odpowiedzialny za badanie i ocenę w sposób niezależny i obiektywny adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, z wyłączeniem komórki audytu wewnętrznego poprzez przeprowadzanie badań audytowych w ramach procesu audytowego.

W odniesieniu do systemu zarządzania ryzykiem, audyt obejmuje ocenę adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem, odpowiednio na pierwszej i drugiej linii obrony, z uwzględnieniem adekwatności i skuteczności wybranych do badania mechanizmów kontroli ryzyka stosowanych w ramach tych linii. W odniesieniu do systemu kontroli wewnętrznej, audyt powinien obejmować ocenę adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, odpowiednio na pierwszej i drugiej linii obrony, z uwzględnieniem adekwatności i skuteczności wybranych do badania mechanizmów kontrolnych i niezależnego monitorowania ich przestrzegania w ramach pierwszej i drugiej linii obrony.

Szczegółowe zadania oraz uprawnienia Dyrektora DAW i audytorów wewnętrznych, w tym zapewnienie niezależności oraz szczegółowe zasady działania komórki audytu wewnętrznego, w tym zasady raportowania zawarte są *Karcie audytu PLUS BANK S.A.*, a szczegółowe procedury i metodyki badania audytowego określone są w *Podręczniku audytora PLUS BANK S.A.*

Komórka audytu wewnętrznego (DAW), jako trzecia linia obrony, nie podlega niezależnemu monitorowaniu ze strony komórek (stanowisk) organizacyjnych usytuowanych w ramach drugiej linii obrony.

VI. Zasady corocznej oceny skuteczności i adekwatności systemu kontroli wewnętrznej, dokonywanej przez radę nadzorczą.

Ocena adekwatności i skuteczności Systemu kontroli wewnętrznej dokonywana jest przez Radę Nadzorczą Banku w oparciu o kryteria określone w *Zasadach organizacji funkcji kontroli w PLUS BANK S.A.*

SCHEMAT PODZIAŁU NA TRZY LINIE OBRONY W PLUS BANK S.A.

I LINIA OBRONY	Departament Sprzedaży i Obsługi Klienta Biuro Produktów Biuro Obsługi Klienta Dział Windykacji Detalicznej Departament Administracji i Zasobów Ludzkich Departament Operacji Bankowych Biuro Operacji Finansowych Biuro Obsługi Dokumentów Dział Windykacji Korporacyjnej Departament Rachunkowości i Sprawozdawczości Departament Skarbu Departament Informatyki Departament Infrastruktury Teleinformatycznej
II LINIA OBRONY	Departament Strategii i Kontroli Ryzyka Departament Oceny Ryzyka Kredytowego Biuro Compliance Biuro Ryzyka Operacyjnego Departament Planowania i Kontrolingu Inspektor Ochrony Danych Biuro Jakości i Reklamacji Departament Prawny Biuro Zarządu Biuro AML i Prewencji Przestępstw
III LINIA OBRONY	Departament Audytu Wewnętrznego